

Ortaöğretime Devam Eden Öğrencilerde Problemlı İnternet Kullanımının Akademik GÜdülenmeye Etkisi*

Taner Akbaba **, Metin Kaya ***

Makale Geliş Tarihi: 31/03/2020

Makale Kabul Tarihi: 02/09/2020

DOI: 10.35675/befdergi.712372

Öz

Bu araştırmanın amacı ortaöğretime devam eden öğrencilerde problemlı internet kullanımının akademik güdülenmeye etkisini incelemektir. Araştırmada problemlı internet kullanımı ve akademik güdülenme arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini 2017-2018 eğitim öğretim yılı Erzurum ili Merkez İlçelerinde bulunan Fen Lisesi, Sosyal Bilimler Lisesi ve Anadolu Liselerine devam eden 360 kız öğrenci ve 280 erkek öğrenci olmak üzere toplam 640 öğrenci oluşturmuştur. Araştırmada veri toplama aracı olarak ortaöğretime devam eden öğrenciler için araştırmacı tarafından tasarlanan kişisel bilgi formu, problemlı internet kullanım ölçeği-ergen ve akademik güdülenme ölçeği kullanılmıştır. Araştırmanın uygulanması sürecinde elde edilen veriler yapısal eşitlik modeli (YEM) ile analiz edilmiştir. Araştırmanın analizleri LISREL 8.80 ve SPSS 21.00 programları aracılığıyla yapılmıştır. Araştırma sonucunda problemlı internet kullanımı ve akademik güdülenme ölçeklerinin alt boyutları arasında negatif yönde anlamlı ilişkiler olduğu, problemlı internet kullanımının akademik güdülenmeyi negatif düzeyde anlamlı olarak yordadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Akademik güdülenme, problemlı internet kullanımı, yapısal eşitlik modeli

Effect of Problematic Internet Use on Academic Motivation of High School Students

Abstract

The current research aims to investigate the effect of problematic internet use on academic motivation among high school students. Relational screening model is employed to investigate the relationship between problematic internet use and academic motivation in the current research. The sample of the research comprised 640 students, 360 female students and 280

* Bu çalışma Taner AKBABA'nın 2019 yılında Bayburt Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü tarafından kabul edilen "Lise Öğrencilerinde Problemlı İnternet Kullanımının Akademik Güdülenmeye Etkisinin İncelenmesi" adlı yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

** Millî Eğitim Bakanlığı Aşkale Atatürk Borsası İstanbul Yatılı Bölge Ortaokulu, Erzurum, Türkiye, mail: tanerakbaba@gmail.com ORCID: 0000-0003-2611-9459

*** Bayburt Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Bayburt, Türkiye, mail: metinkaya439@gmail.com ORCID: 0000-0002-8287-4929

Kaynak Gösterme: Akbaba, T., & Kaya, M. (2022). Ortaöğretime devam eden öğrencilerde problemlı internet kullanımının akademik güdülenmeye etkisi. *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(33),1-19.

male students, attending Science High School, Social Sciences High School and Anatolian High Schools in Erzurum central district throughout the 2017-2018 academic year. Data collection tools used in the research included a personal information form, problematic internet use scale-adolescent and academic motivation scale. The data have been analyzed with a structural equivalence model (SEM). Analyses were conducted with LISREL 8.80 and SPSS 21.00 programs. The results of the research revealed that there is a significantly negative correlations between subdimensions of the problematic internet use and academic motivation scales, thus problematic internet use has negatively and significantly predicted academic motivation.

Keywords: Academic motivation, problematic internet use, structural equivalence model

Giriş

İnsanlar günlük yaşantılarında hayatın akışını sağlayabilmek için birçok işi gerçekleştirmek zorundadır ve gerçekleştireceği işler için kişiyi yönlendirecek ya da harekete geçirecek bir güce ihtiyaç duymaktadır. GÜdülenme, insanın bir işi yapabilmesi açısından önemli bir faktördür. İnsanın göstermiş olduğu davranışları düşündüğümüzde davranışın yapılmasını sağlayan faktörlerden güdülenmenin çok etkili olduğu görülmektedir (Aydın, 2010). Bu bağlamda okul ortamı ve öğrenci davranışları dikkate alındığında güdülenmenin öğrenci davranışları üzerinde güdülenme düzeyine bağlı olarak olumlu ya da olumsuz bazı etkiler bırakabileceği düşünülmektedir. Dilekmen ve Ada (2005) güdülenme düzeyi düşük olan öğrencilerin akademik olarak okulda başarısız oldukları, dolayısıyla başarılı ve başarısız öğrencilerin davranışlarında bazı farklılıkların olduğunu belirtmektedir. Okul ortamında, öğrencilerin derse katılımları ve derse yönelik tutumları ile akademik başarıları dikkate alındığında öğrencilerin akademik güdülenmeleri eğitimcilerin ilgisini çeken bir konu olmuştur. Ross (2008) güdülenme konusuna araştırmacı psikologların ve eğitimcilerin uzun zamandır ilgi duyduğunu belirtmektedir. Güdülenme hayatın her alanında, insan yaşamında önemli olduğu gibi akademik başarının etkili olduğu eğitim-öğretim hayatında da önemli bir yere sahiptir. Kelecioğlu (1992), öğrenme sürecine aktif katılım sağlanmasında öğrencinin güdülenmiş olması gerektiğini, güdülenmenin öğrenme ve öğretme sürecinde çok önemli etkenlerden birisi olduğunu belirtmektedir.

Güdülenme kavramının tanımı hakkında farklı görüşler bulunmaktadır. Güdülenme, hayatın birçok alanında başarılı olmak için gereken asıl öğelerdendir (Aypay & Eryılmaz, 2011). Yazıcı (2018) güdülenmenin karmaşık ve kapsamlı bir konu olduğunu, güdülenmeyi yalnız doğuştan getirilen eğilimlerle açıklamanın zor olduğunu belirtmektedir. Güdülenmeyi kelime olarak incelediğimizde Türkçede motivasyon kelimesiyle eş anlamlı olarak kullanılmaktadır. Terim olarak motivasyon Latin dilinde “movere” kelimesinden gelmekte ve “hareket etmek” anlamına gelmektedir. Motivasyon insanı harekete iten ve görevlere olan bağlılığımızı sürdüren bir güç olarak tanımlanmaktadır (Axler, 2008; Ertem, 2006). Dur (2014) ise

güdülenmeyi kişinin bir fiili yapabilmesi için çok fazla arzu duymasını sağlayan gizil güç olarak tanımlamaktadır.

Yazıcı (2018) güdülenmenin kişinin davranışlarına yön verip, öğrenme yaşantılarını önemli derecede etkilediğini ifade etmekte ve ayrıca öğrenmeye yönelik istek ile başarı performansı arasında ilişkinin güçlü olduğunu belirtmektedir. Akbay ve Gizir (2010) akademik yaşantıda güdülenmenin önemli bir yer kapsadığını ifade etmektedir. Öğrencinin okul ortamında sergilemiş olduğu davranışların tarafını, kuvvetini, istikrarını belirleyen en önemli etkenlerin kaynağında güdülenme olduğu görülmektedir (Fidan, 1986). Dolayısıyla öğrencilerin akademik başarılarında güdülenmenin önemli bir yeri olduğu düşünülebilir. Yurt ve Bozer (2015) öğrencinin akademik başarısının artırılması için öğrencinin öğrenmeye karşı güdülenmesi gerektiğini vurgulamıştır. Akademik başarının önem kazandığı günümüzde araştırmacıların akademik güdülenmeye odaklandıkları ve çeşitli faktörlerle ilişkilendirdikleri görülmektedir; Petty (2011) akademik güdülenme ve maneviyat, Jackson (2013) ortaöğretim öğretmeni algısının akademik motivasyona etkisini, Petrelli (2014) eczacılık öğrencilerinin akademik güdülenme yordayıcılarını, Santos (2014) okula aitlik ve akademik güdülenmeyi, Lindsay ve Williams (2015) akademik entegrasyon, sosyal bütünleşme ve öğrenci güdülenmesi, Rojas (2015) yaratıcılık, dayanıklılık, akademik güdülenme ve akademik başarıyı, Perez (2015) yeterlilik değerlendirmesi ve akademik güdülenmeyi, Fasciani (2015) başarı tahmini, irrasyonel inançlar ve test kaygısı ile akademik güdülenmeyi çalışmışlardır.

Akademik güdülenme kavramının farklı tanımları bulunmaktadır. Akademik güdülenme; okula devam etmekte olan bir öğrencinin başarılı olabilmek adına derslerinde göstermiş olduğu gayret, arzu ve ısrarın bir sonucu olup okul başarısında değerli bir etkidir (Ünal, 2013). Akademik güdülenme, bireyin okula devamını ve okulda başarılı olmasını sağlayan önemli bir davranış biçimidir (Clark & Schroth, 2010). Akademik güdülenme kavramı incelendiğinde, akademik güdülenme; öğrencinin akademik etkinliklere yönelik güdülenmesi şeklinde belirtilmektedir (Yerdelen, Aydın, Yalmanlı & Göksu, 2014). Demireğen (2019) akademik güdülenmeyi, başarıya veya en iyiye ulaşmak için gösterilen ihtiyaç olarak belirtmektedir. Karataş ve Erden (2012) akademik güdülenmeyi bir akademik çalışma için ihtiyaç duyulan gücün meydana çıkarılması şeklinde tanımlar.

Güdülenme seviyesi arttığında, okul ortamının öğrenciden istediği görev ve bu görevleri yapma konusunda öğrencinin isteği artmakta, bu isteğin artmasına bağlı olarak akademik başarı artmaktadır (Akbay & Gizir, 2010). Öğrencilerin okula, derse, öğrenmeye yönelik tutumlarını ve davranışlarını akademik güdülenmenin olumlu etkilediği görülmektedir (Seçer, 2015). Ergenlik dönemi, öğrencilerin duygusal olarak dış etkenlere en çok maruz kaldıkları dönem olarak bilinmektedir (Kulaksızoğlu, 2018). Bu dönemde öğrencilerin yüksek sorumluluk ve uzun süreli disiplinli bir çalışma performansı gerektiren üniversite giriş sınavlarına hazırlanacak olmaları duygusal olarak bu hassasiyetlerini biraz daha artırabilir. Ortaöğretime devam eden

öğrencilerin akademik güdülenmelerini; kişilik, özyeterlik, mükemmelliyetçilik, ebeveyn tutumları, internet bağımlılığı, akademik erteleme, okula bağlanma ve sınav kaygısı gibi birçok faktör etkilemektedir (Demir, 2017; Karaca, 2019; Karatepe, 2019; Mertoğlu, 2019; Peker & Kağızmanlı, 2018; Ünal, 2013). Teknolojiye ulaşmanın çok kolay olduğu bu dönemde internet bağımlılığı ve problemlı internet kullanımı riski olan ortaöğretime devam eden öğrencilerinin akademik olarak güdülenme sorunlarıyla karşılaşmaları olası görölmektedir.

İnternet günümüzde kullanım alanı olarak öğrencilerin dikkatini çeken bir yapıya dönüştüğü düşünülebilir. İnternetin akademik olarak kullanımı öğrenme ve araştırma amaçlıyken, internet öğrenci hayatının önemli bir parçası haline gelmiştir (Chou, Condrón & Belland, 2005). Leung ve Lee (2012) çocuklar ve ergenler üzerine yapmış olduğu çalışmasında internet okuryazarlığı ve akademik performans arasında pozitif doğrultuda güçlü bir ilişki olduğunu belirtmektedir. Choi vd. (2009) internetin ortaöğretime devam eden öğrenciler arasında yaygın olarak kullanıldığını dikkat çekerek, internet bağımlılığının ortaöğretime devam eden öğrenciler arasında artmakta olduğunu belirtmektedir. Ortaöğretime devam eden öğrencilerin problemlı internet kullanımları akademik başarılarının düşmesinde etkili olup (Günlü, 2016) problemlı internet kullanımı ortaöğretim kademesinde olan öğrencileri internet bağımlısı haline getirip akademik ve kişisel gelişimlerini olumsuz olarak etkilemektedir (Doğan, Işıklar, & Eroğlu, 2008). Dolayısıyla öğrencilerin internette zamanlarının çoğunu geçiriyor olmaları akademik güdülenme düzeylerini etkileyebilir.

Rinkevich (2014) öğrencilerin motivasyonunu arttırmak için onları motive edecek faktörlerin belirlenmesine yönelik yapılan araştırmaların artması gerektiğini vurgulamıştır. Bu bağlamda değışen toplum yapısı ve teknolojik ilerlemeler göz önüne alındığında öğrenci motivasyonunu etkileyen etkenlerin de farklılaştığı belirtilebilir. Bununla birlikte özellikle ergenlik döneminde akademik güdülenmeyi arkadaşlık ilişkileri, üniversiteye hazırlanma ve meslek seçimi gibi faktörler etkileyebilir.

İnternet kullanımı gerek dünyada gerekse Türkiye’de her geçen gün artmaktadır. Örneğin, TÜİK verilerine göre; 13-18 yaş arasında yoğun internet kullanımı olduğu görölmektedir (http://www.tuik.gov.tr/PreTablo.do?alt_id=1028). Medyanın, özellikle de günümüzde yaygın kullanıma sahip sosyal medyanın, (facebook, twitter, instagram vb.) ergenlik döneminde olan ortaöğretim öğrencileri üzerinde birtakım etkileri olduğu söylenebilir. Sosyal medyanın yalnızca eğlence, vakit geçirme, oyun oynama amacıyla kullanıldığında akademik olarak olumsuz etkilerinin olacağı görölmektedir (Bekdemir & Tağrikulu, 2018). Ergenlerin günlük hayatta interneti bu derece yoğun kullanmaları internetin akademik güdülenmeye ne ölçüde etki edeceği üzerine yeni bir araştırma yapma gereksinimini ortaya koymaktadır. Dolayısıyla araştırmanın, problemlı internet kullanımının akademik güdülenmeyi yordama

düzeyini belirlemesi açısından bu konuda çalışacak olan araştırmacılara ortaya çıkan veriler doğrultusunda katkı sağlaması beklenmektedir.

Araştırmanın, problemlerle internet kullanımının akademik güdülenmeye olan etkisi üzerine sağlayacağı verilerin literatüre katkı sunması açısından önemli olduğu düşünülmektedir. Araştırma Erzurum ili merkez ilçelerinde (Aziziye, Palandöken, Yakutiye) bulunan uygun örneklem yöntemiyle seçilmiş olan on ortaöğretim kurumu ile sınırlıdır. Bu araştırmanın amacı; ortaöğretime devam eden öğrencilerin problemlerle internet kullanımının akademik güdülenmeye etkisini incelemektir. Bu amaç doğrultusunda şu soruya yanıt aranmıştır:

- Ortaöğretime devam eden öğrencilerde problemlerle internet kullanım düzeyi akademik güdülenmeye anlamlı bir şekilde yordamakta mıdır?

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Araştırma, ortaöğretime devam eden öğrencilerde problemlerle internet kullanımının akademik güdülenmeye etkisinin incelenmesi amacıyla yapılan ilişkisel tarama modeline göre desenlenmiştir. Karasar (2018) iki ve/veya daha çok değişken arasındaki değişimin varlığını ve derecesini tespit etmeyi hedefleyen araştırma modeli; ilişkisel tarama modeli şeklinde belirtmektedir. Problemlerle internet kullanımı ve akademik güdülenme arasındaki ilişkileri belirlemek amacıyla korelasyon analizi ve yapısal eşitlik modeli çalışmada kullanılmıştır. Yapısal eşitlik modelinde bulunan çoklu uyum indeksleri NFI, IFI, CFI, GFI, RFI, AGFI, NNFI, SRMR ve CI(REMSEA) bu çalışmada kullanılmıştır (Çokluk, Şekercioğlu & Büyüköztürk, 2014).

Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Araştırmanın evrenini 2017-2018 öğretim yılında Erzurum merkezindeki 9., 10., 11. ve 12. sınıf düzeylerinde eğitim gören Sosyal, Fen ve Anadolu Lisesi öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırma örneklemini Erzurum ilinde Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı on (10) lisede öğrenimine devam eden, toplam 640 lise öğrencisi oluşturmuştur. Çalışmanın örneklem belirlemesinde uygun örneklem yöntemi kullanılmıştır. Hâlihazırda bulunan, katılımcıların gönüllü veya kolay bir şekilde örnekleme ve araştırmaya dâhil etme yönteminin uygun örneklem yöntemi olduğu belirtilmektedir (Christensen, Johnson, & Turner, 2015). Bu yöntem ulaşılabilirlik açısından önemli olup zaman tasarrufu sağlamaktadır.

Araştırma, 9., 10., 11. ve 12. sınıflarda toplam 640 öğrenciye uygulanmıştır. Örneklemeindeki öğrencilerin %56,2'sini kız öğrenciler, %43,8'ini ise erkek öğrenciler oluşturmaktadır. Öğrencilerin okul türlerine göre dağılımlarının %50'si Anadolu Lisesinde öğrenim görenler, %25'i Sosyal Bilimler Lisesinde öğrenim görenler, %25'ini ise Fen Lisesinde öğrenim görenler oluşturmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Kişisel bilgi formu

Kişisel bilgi formu, öğrencilerin niteliklerine yönelik bilgi edinmek amacıyla araştırmacı tarafından geliştirilmiştir. Kişisel bilgi formunun içeriğinde cinsiyet, sınıf düzeyi ve okul türüne yönelik sorular bulunmaktadır.

Problemlı internet kullanımı ölçeği-ergen

Problemlı internet kullanım ölçeği-ergen, Ceyhan ve Ceyhan (2009) tarafından geliştirilmiş bir ölçektir. 5'li likert yapısına sahip olan ölçek 27 maddeden ve üç alt boyuttan oluşmaktadır. Bu alt boyutlar; aşırı kullanım, internetin olumsuz sonuçları ile sosyal fayda/sosyal rahattıktır. Ölçeğin tümünün iç tutarlılık katsayısı .93 olarak tespit edilmiştir. Alt ölçeklerin iç tutarlılık katsayıları; internetin olumsuz sonuçlarında .93, aşırı kullanımda .76 ve sosyal fayda/sosyal rahattıktı ise .78 şeklindedir. Açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizi neticesinde üç faktör toplam varyansın %49,35'ini açıklamaktadır. Ölçekte elde edilen yüksek puanlar neticesinde ergenlerin problemlı internet kullanımının görülebileceği ve internete bağımlılık eğilimi içerisinde olabilecekleri belirtilmektedir (Ceyhan & Ceyhan, 2014).

Akademik güdülenme ölçeği

Bozanoğlu (2004) tarafından geliştirilmiş olan Akademik Güdülenme Ölçeği (AGÖ), lise öğrencilerinin akademik güdülenme seviyelerindeki bireysel farklılıkları incelemek maksadıyla geliştirilmiştir. Ölçekte 5'li likert derecelendirmesi vardır. Ölçekte bir öğrencinin alabileceği en düşük puan 20, alabileceği en yüksek puan ise 100 olarak belirlenmiştir. Ölçekte ortaya çıkan puan yüksek bir değerse akademik güdülenmenin de yüksek olduğu sonucuna ulaşılmaktadır ve ölçeğin bir maddesi (4. madde) ters kodlamayla puanlanmaktadır. 20 maddeden oluşan ölçeğin yapı geçerliliğine yönelik faktör analizi sonucunda üç alt boyut bulunmuştur. Bu alt boyutlar kendini aşma, bilgiyi kullanma ve keşif şeklindedir. Ölçeğin geçerlik çalışmasında kapsam geçerliliği için farklı iki grup kullanılmış gruplar t testi sonucunda karşılaştırma yapılmıştır. Ölçeğin güvenilirlik çalışmaları 101 lise öğrencisi üzerinde test-tekrar-test yöntemi kullanılmıştır. Korelasyon değeri .87 olarak tespit edilmiştir. Farklı iki grupta güvenilirlik çalışması Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı farklı zamanda ve aynı grupta .77 ve .85 olurken farklı gruplarda .77 ve .86 aralığında değiştii görülmektedir (Bozanoğlu, 2004).

Verilerin Analizi

Araştırmada problemlı internet kullanımı alt boyutlarından sosyal rahattık, internetin olumsuz kullanımı ve aşırı kullanımından toplam puan elde edilmiştir. Akademik güdülenmenin alt boyutlarında olan bilgiyi kullanma, keşif ve kendini aşma için ayrı puan elde edilmiştir. Korelasyon analizleri aracılığıyla, problemlı internet kullanımı ile akademik güdülenme arasında olan ilişkiler ortaya çıkmıştır. Yapısal eşitlik modeli

(YEM) analizi ile problemlü internet kullanımının akademik güdülenme üzerindeki yordayıcı ilişkisi incelenmiştir. Analizler SPSS 21.00 ve LISREL 8.80 programları kullanılarak yürütülmüştür. Araştırmada esas alınan anlamlılık düzeyi 0,05'tir.

Problemlü internet kullanımının akademik güdülenmeyi yordamasına ilişkin analize geçilmeden önce verilerin normal dağılıp dağılmadığı incelenmiştir. Verilerin normallik dağılımı için basıklık ve çarpıklık değerleri hesaplanmıştır. Bu hesaplamaya ilişkin sonuçlar Tablo 1'de gösterilmiştir.

Tablo 1.
Ergenlerin Problemlü İnternet Kullanımı ve Akademik Güdülenme Düzeylerine İlişkin Çarpıklık ve Basıklık Değerleri

Değişkenler	Çarpıklık		Basıklık	
	İstatistik	S.H	İstatistik	S.H
1.AKAS	-,137	,097	-,019	,193
2.ABIK	-,590	,097	,085	,193
3.AKES	-,193	,097	-,401	,193
4.IOS	1,161	,097	1,049	,193
5.ASKUL	,056	,097	-,712	,193
6.Rahatlık	,921	,097	,352	,193

*1: Kendini Aşma
2: Bilgiyi Kullanma
3: Keşif
4: İnternetin Olumsuz Sonucu
5: Aşırı Kullanım
6: Sosyal Rahatlık

Tablo 1'de ergenlerin problemlü internet kullanımı ve akademik güdülenme düzeylerine ilişkin çarpıklık ve basıklık değerlerinin +3 ila -3 arasında olması normallik varsayımının karşılandığı şekilde değerlendirilebilir (Akbulut, 2010).

Çıkar Çatışması ve Etik Bildirimi

Yazarlar, aralarında çıkar çatışması bulunmadığını ve çalışmaya eşit oranda katkı sunduklarını beyan etmiştir. Yazarlar, tüm etik kurallara uyduklarını bildirmiştir. Araştırmada kullanılan ölçekler Erzurum İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nden alınan 10.07.2017 tarihli ve 10547717 sayılı Valilik Onayı ile verilmiş olan Araştırma İzni ile uygulanmıştır.

Bulgular

Araştırmada bulunan problemlü internet kullanımı ile akademik güdülenme değişkenlerine yönelik Pearson korelasyon katsayıları ve betimsel istatistikler Tablo 2'de gösterilmiştir.

Tablo 2.
Değişkenlere İlişkin Korelasyon Değerleri, Aritmetik Ortalamaları ve Standart Sapmaları

Değişkenler	AKAS	ABIK	AKES	IOS	ASKUL	SRAH
AKAS	1	,73	,75	-,20*	-,27*	-,15*
ABIK		1	,73*	-,25*	-,27*	-,21*

AKES			1	-,28*	-,34*	-,19*
Aritmetik Ortalama	23,04	22,35	22,63	27,57	18,34	14,31
Standart Sapma	5,92	5,03	5,63	12,33	6,04	6,36

1: Kendini Aşma (AKAS)

2: Bilgiyi Kullanma (ABIK)

3: Keşif (AKES)

*p<.05

4: İnternetin Olumsuz Sonucu (IOS)

5: Aşırı Kullanım (ASKUL)

6: Sosyal Rahatlık (SRAH)

Problemlı internet kullanımı ile akademik güdülenme ölçeklerinin alt boyutlarında negatif yönde ve anlamlı ilişkilerin bulunduğu Tablo 2’de görülmektedir. Akademik güdülenmenin kendini aşma boyutu ile problemlı internet kullanımının boyutları olan internetin olumsuz sonuçları, aşırı kullanım ve sosyal rahatlık arasında düşük düzeyde negatif yönde anlamlı ilişki olduğu görülmektedir. Akademik güdülenmenin bilgiyi kullanma boyutu ile problemlı internet kullanımının boyutları olan internetin olumsuz sonuçları, aşırı kullanım ve sosyal rahatlık arasında düşük düzeyde negatif yönde anlamlı ilişki olduğu görülmektedir. Akademik güdülenmenin keşif boyutu ile problemlı internet kullanımı boyutları olan internetin olumsuz sonuçları ve sosyal rahatlık arasında düşük düzeyde negatif yönde anlamlı ilişki olduğu görülmektedir. Akademik güdülenmenin keşif boyutu ile problemlı internet kullanımının aşırı kullanım boyutu arasında orta düzeyde negatif yönde anlamlı ilişki görülmektedir. Korelasyon analizi sonucunda genel olarak problemlı internet kullanımı arttıkça akademik güdülenmenin anlamlı düzeyde azaldığı görülmektedir. Değişkenler arasında ilişkiler anlamlı olarak belirlendikten sonra yapısal eşitlik modeli analizine ilişkin ölçme modelinin testi yapılmıştır.

Ölçme Modelinin Test Edilmesi

Çalışmanın bu bölümünde problemlı internet kullanımının akademik güdülenme üzerindeki yordayıcı etkisini test etmek amacıyla yapısal eşitlik model analizi uygulanmıştır. Yapısal eşitlik modeli analizine geçmeden önce ölçme modelinin doğrulanıp doğrulanmadığının testi yapılmıştır. Ölçme modelinde 2 adet gizil değişkenin (problemlı internet kullanımı ve akademik güdülenme) olduğu ve söz konusu gizil değişkenleri oluşturan 6 gözlenen değişken bulunmaktadır. Aşırı kullanım, sosyal rahatlık ve internetin olumsuz sonuçları boyutları problemlı internet kullanımı gizil değişkenini meydana getirmektedir. Akademik güdülenme gizil değişkenini; kendini aşma, bilgiyi kullanma ve keşif boyutları oluşturmaktadır. Ölçme modelinin doğrulayıcı faktör analizine yönelik standardize olan neticeleri Şekil 1’de verilmiştir. Ölçme modelinde uyum katsayılarının iyileşmesi için modifikasyon önerileri doğrultusunda aşırı kullanım ve sosyal rahatlık boyutları arasında modifikasyon yapılmıştır.

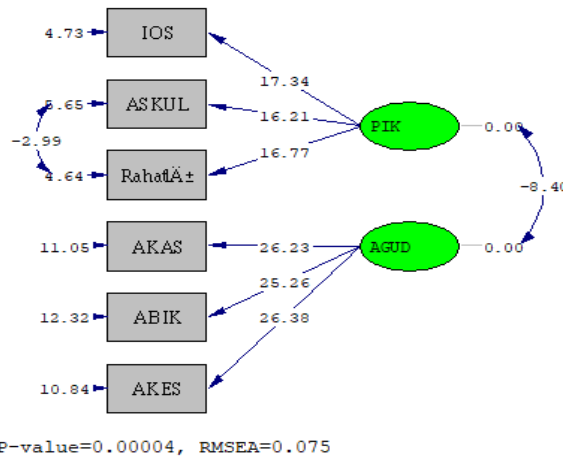
Ölçme modelinde standardize edilen regresyon katsayılarının 0,80 ve 0,87 aralığında değiştiği görülmüştür. Şekil 1’e bakıldığında gözlenen ve gizil değişkenler arasında bulunan ilişkilerin anlamlılığına yönelik sonuçlar görülmektedir.

Değişkenlere yönelik t değerlerine bakıldığında, katsayıların anlamlı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Şekil 1. Problemlı internet kullanımı ve akademik güdülenme değişkenleriyle ilgili ölçme modeline ilişkin standardize edilmiş katsayılar

Modele yönelik uyum iyiliği indekslerinin $\chi^2/sd=4,62$; $RMSEA=,075$; $NFI= ,90$; $CFI=,91$; $IFI= ,93$; $RFI= ,94$; $GFI= ,95$; $AGFI= ,96$; $SRMR= ,025$ ve $CI(RMSEA)=,024-0,75$ şeklinde bulunması iyi seviyede uyumu gösterdiği şekilde değerlendirilmektedir (Çokluk vd., 2014).

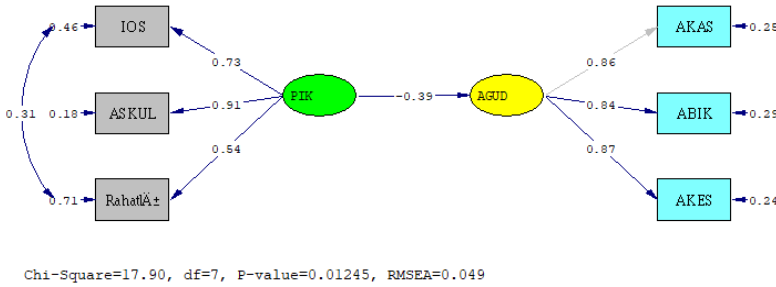

Şekil 2. Problemlı internet kullanımı ve akademik güdülenme değişkenleriyle ilgili ölçme modeline ilişkin t değerleri

Ölçme modeline yönelik doğrulamanın yapılmasından sonra yapısal eşitlik modeli analizine geçilmiştir.

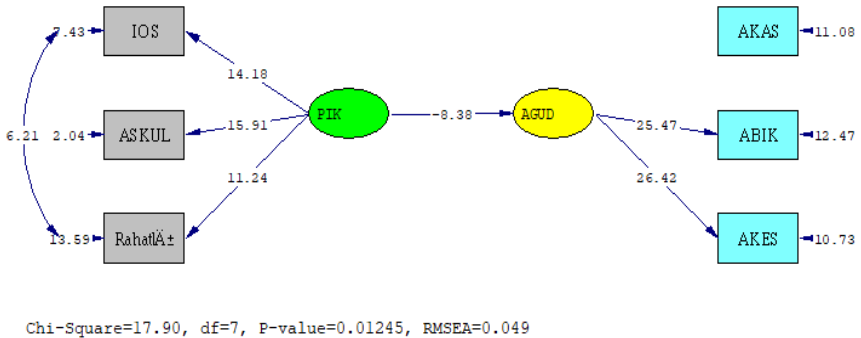
Problemlı İnternet Kullanımı ile Akademik Güdülenme Arasındaki İlişkilerin Yapısal Eşitlik Modeliyle Test Edilmesi

Araştırmanın bu bölümünde ergenlerin problemlı internet kullanımının akademik güdülenme üzerindeki yordayıcı ilişkileri sınanmıştır. Şekil 3'te bu yordayıcı ilişkilere yönelik standardize edilmiş değerler gösterilmiştir.

Şekil 3. Problemlı internet kullanımı ile akademik güdülenme arasındaki yapısal modele ilişkin standardize edilmiş katsayılar

Yapısal modele yönelik standardize edilmiş katsayılarla bakıldığında problemlı internet kullanımının akademik güdülenmeyi negatif düzeyde ($\beta = -0,39$) yordadığı sonucuna ulaşılmıştır. Modele yönelik t değerleri şekil 4'te gösterilmiştir.

Şekil 4. Problemlı internet kullanımı ile akademik güdülenme arasındaki yapısal modele ilişkin t değerleri

Yapısal modele yönelik t değerlerine bakıldığında problemlı internet kullanımının akademik güdülenme üzerinde negatif seviyede ve anlamlı olarak ($t = -8,38, p < ,05$) yordadığı sonucuna ulaşılmaktadır. Ayrıca analizde modifikasyon önerileri yönünde sosyal rahatlık ile internetin olumsuz sonuçları maddeleri arasında modifikasyon uygulanmıştır. Uyum katsayılarını iyileşmesinde bu modifikasyonlar katkı sunmuştur.

Modele yönelik uyum iyiliği indekslerinin $\chi^2/sd = 2,56$; RMSEA=,049; NFI= ,99; CFI=,99; IFI= ,99; RFI= ,98; GFI= ,99, AGFI= ,97, SRMR= ,020 ve CI(RMSEA)=,021-,078) şeklinde bulunması iyi seviyede uyumu gösterdiği şeklinde değerlendirilmektedir (Çokluk vd., 2014). Problemlı internet kullanımının akademik güdülenmenin %15'ini açıkladığı modelde belirlenmiştir.

Tartışma ve Sonuç

Araştırmada ortaöğretime devam eden öğrencilerde problemlı internet kullanımının akademik güdülenme üzerindeki yordayıcı etkisini incelemek amaçlanmıştır.

Çalışmanın sonucu problemlı internet kullanımı ve akademik güdülenme arasında ilişkiler olduğunu göstermektedir. Problemlı internet kullanımı ve akademik güdülenme ölçeklerinin alt boyutları arasında düşük düzeyde negatif yönde anlamlı bir ilişki olduğu, problemlı internet kullanımının akademik güdülenmeyi düşük düzeyde negatif yönde anlamlı olarak yordayıcı etkisinin olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu araştırmada ortaöğretime devam eden öğrencilerde problemlı internet kullanımı ve akademik güdülenme puanları arasında düşük düzeyde negatif yönde anlamlı bir ilişki olduğu ortaya konmuştur. Aynı zamanda problemlı internet kullanımının akademik güdülenmeyi negatif yönde yordadığı saptanmıştır.

Demir ve Kutlu (2018) internet bağımlılığının akademik güdülenmeyi olumsuz etkilediği sonucuna ulaşmıştır. Reed ve Reay (2015) problemlı internet kullanım düzeyinin artmasıyla güdülenmenin azaldığını ve problemlı internet kullanımı ile güdülenme arasında negatif yönde bir etkinin olduğunu belirtmiştir. Zhu, Zhang, Yu ve Bao (2015) internet bağımlılığı düzeyinin artmasıyla akademik güdülenmenin azaldığını, bu durumda internet bağımlılığı ile akademik güdülenme arasında negatif yönde ilişki olduğunu tespit etmiştir. Demir (2017) internet bağımlılığı düzeyi yükseldikçe akademik güdülenmenin azaldığını yani aralarında negatif yönde bir etkinin olduğunu belirtmiştir. Truzoli, Viganò, Galmozzi ve Reed (2019) problemlı internet kullanımı ile çalışma motivasyonu arasında negatif bir ilişki olduğunu, problemlı internet kullanımının öğrenme stratejileri üzerinde olumsuz bir etki oluşturduğunu ayrıca problemlı internet kullanımının test kaygısını arttırdığını dolayısıyla problemlı internet kullanımının artmasının akademik güdülenmeyi azalttığı sonucuna ulaşmıştır. Bahsedilen araştırmalar ile bu çalışmanın bulguları örtüşmektedir.

Literatürde araştırma konusuna benzer konularda çalışmalar yapıldığı görülmektedir. Odacı ve Çelik (2012) problemlı internet kullanımı ve akademik öz-yeterlilik arasında negatif yönde anlamlı ilişkinin olduğunu belirlemiştir. Eldeleklioğlu ve Vural-Batık (2013) akademik başarının internet bağımlılığını negatif doğrultuda anlamlı olarak yordadığını saptamıştır. Kar (2015) internet kullanım eğiliminin artış göstermesine bağılı olarak akademik başarının da düştüğünü belirtmektedir. Duman (2016) ergenlerde problemlı internet kullanımının akademik başarıyı olumsuz etkilediğı sonucuna ulaşmıştır. Ergin (2018) evde internet hattının bağılı bulunması, internet kullanım süresinin artması ve problemlı internet kullanımı akademik başarıyı düşürdüğü sonucuna ulaşmıştır. Göksu (2019) lise öğrencilerinde sosyal medya bağımlılığının akademik başarıyı azalttığını tespit etmiştir. Demir ve Kumcağız (2019) akademik başarısının yüksek olduğu belirlenen öğrencilerin sosyal medya bağımlılık düzeyleri düşük seviyedeysen sosyal medyayı kullanımları fazla olan öğrencilerin bağımlılık seviyelerinin yüksek olduğu sonucuna ulaşmıştır. Saruhan (2019) problemlı internet kullanım düzeyinin akademik başarısı yüksek olarak adlandırılan lise türlerinde düşük seviyede olduğunu, akademik başarısı düşük olarak adlandırılan lise türlerinde ise yüksek seviyede olduğunu belirtmiş ve dolayısıyla problemlı internet kullanımının akademik başarıyı olumsuz olarak etkilediğı sonucuna ulaşmıştır. Türel ve Toraman (2015) akademik olarak başarılı sayılan öğrencilerin akademik başarılarının artmasıyla internet bağımlılık ortalamalarının düştüğünü sonucuna ulaşmıştır. Sözü edilen araştırmalar ile bu çalışmanın bulguları birbirlerini destekler niteliktedir.

Gomez-Fernandez ve Mediavilla (2015) öğrencilerin bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanmalarının akademik performanslarını artırmada önemli bir görevi olacağını sonucuna ulaşmıştır. Yebowaah (2018) yaptığı çalışmada öğrencilerin internet kullanmalarının akademik performansları üzerinde olumlu bir etki oluşturduğunu belirtmektedir. Yeşilyurt, Baştürk, Yeşilyurt ve Kara (2014) evde bilgisayar ve internet bağlantısının bulunmasının öğrencinin akademik başarısına olumlu katkılar sağladığını, öğrencilerin evlerinde bilgisayar ve internete sahip olmalarının kendi kendilerine öğrenme becerilerine yardımcı olacağını belirtmiştir. Bahsedilen araştırmalar ile bu çalışmanın bulguları örtüşmemektedir.

Problemlı internet kullanımının akademik güdülenmeyi negatif yönde anlamlı bir şekilde yordamasının nedenleri düşünüldüğünde; internet kullanıcıları ergenlerin interneti bilinçsiz bir şekilde kullanıp internette saatlerce çevrimiçi zaman geçirmelerinden kaynaklı akademik güdülenmelerinde azalma görüldüğü düşünülmektedir. Akıllı telefonların kullanımının yaygınlığını düşündüğümüzde liseye devam eden öğrencilerin internete ulaşmalarının çok kolay olduğu ve bu durumun akademik güdülenme açısından bir risk faktörü olduğu görülmektedir. Problemlı internet kullanımı olan öğrencilerin öğrenim hayatlarında akademik başarıya güdülenmek yerine özellikle sosyal medyada fenomen olma düşüncesi daha cazip gelebilir; aile içinde ya da arkadaş çevresinde kendisini yalnız hisseden ve sosyalleşme sorunu yaşayan öğrenciler için internet, bilgisayar oyunları ve sosyal

medya yeni bir sosyalleşme odağı olabilmektedir. Bu durumda öğrencinin ilgisini akademik konulardan ziyade internetle ilgili faaliyetler çekebilir ve öğrencinin internete yönelmesine yol açabilir. Sonuç olarak; araştırmada problemlili internet kullanımının akademik güdülenmeyi negatif yönde yordadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Öneriler

Okul yöneticileri ve okul psikolojik danışmanları çalıştıkları okullarda öğretmenlere ve velilere problemlili internet kullanımı ve akademik güdülenme konusunda seminer çalışmaları yapabilirler. Psikolojik danışmanlar bilinçli internet kullanımı için öğrencilere farkındalık çalışması yapabilirler. Psikolojik danışmanlar akademik güdülenme konusunda zorluk yaşayan öğrencileri ölçekler yardımıyla tespit edip bireysel ya da grup rehberliği hizmeti verebilirler. Psikolojik danışmanlar problemlili internet kullanan öğrencileri ölçekler yardımıyla tespit edip bireysel ya da grupla danışma hizmeti ve grup rehberliği hizmeti verebilirler. İnternetin eğitim hayatında olumlu kullanım örnekleri branş öğretmenleri tarafından derslere girmiş oldukları sınıflarda belirtilebilir. Öte yandan, yapılacak çalışmalarda çeşitli yaş gruplarındaki problemlili internet kullanımı ve akademik güdülenme arasındaki ilişkinin derinlemesine analiz edildiği nitel veya karma desenli araştırmalar yapılabilir.

Çıkar Çatışması ve Etik Bildirimi

Yazarlar, aralarında çıkar çatışması bulunmadığını ve çalışmaya eşit oranda katkı sunduklarını beyan etmiştir. Yazarlar, tüm etik kurallara uyduklarını bildirmiştir.

Kaynakça

- Akbay, E.S., & Gizir, C.A. (2010). Cinsiyete göre üniversite öğrencilerinde akademik erteleme davranışı: akademik güdülenme, akademik özyeterlilik ve akademik yüklenme stillerinin rolü. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(1), 60-78.
- Akbulut, Y. (2010). *Sosyal bilimlerde spss uygulamaları: sık kullanılan istatistiksel analizler ve açıklamalı spss çözümleri* (1. Baskı). İdeal Kültür Yayıncılık.
- Axler, M.S. (2008). *Achievement goals and academic internalization: the role of perceived autonomy support, perceived academic competence, gender, and grade level in influencing academic motivation and performance* (Doctoral dissertation). Retrieved from ProQuest Dissertations & Theses Global. (UMI No. 3322402)
- Aydın, F. (2010). *Akademik başarının yordayıcısı olarak akademik güdülenme, öz yeterlilik ve sınav kaygısı* (Tez No. 265178) [Yüksek lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi-Ankara]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Ulusal Tez Merkezi.
- Aypay, A., & Eryılmaz A. (2011). Lise öğrencilerinin derse katılmaya motive olmaları ile okul tükenmişliği arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21, 26-44.
- Bekdemir, Ü., & Tağrikulu, P. (2018). Sosyal medya kullanımının üniversite öğrencileri üzerindeki akademik ve sosyal etkileri. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(1), 316-348. <https://doi.org/10.14686/buefad.343249>
- Bozanoğlu, İ. (2004). Akademik güdülenme ölçeği: Geliştirilmesi, geçerliliği ve güvenilirliği. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 37, 83-98.

- Ceyhan, A.A., & Ceyhan, E. (2009). Ergenlerde problemlı internet kullanım ölçeği (PİKÖ-E) geliştirme çalışmaları. *Ulusal Psikolojik Danışma ve Rehberlik Kongresi*, 21-23.
- Ceyhan, A.A., & Ceyhan, E. (2014). Problemlı internet kullanım ölçeğinin ergenlerde geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Bağımlılık Dergisi*, 15(2), 56-64.
- Choi, K., Son, H., Park, M., Han, J., Kim, K., Lee, B., & Gwak, H. (2009). Internet overuse and excessive daytime sleepiness in adolescents. *Psychiatry and Clinical Neurosciences*, 63(4), 455-462. <https://doi.org/10.1111/j.1440-1819.2009.01925.x>
- Chou, C., Condrón, L., & Belland, J.C. (2005). A review of the research on internet addiction. *Educational Psychology Review*, 17(4), 363-388. <https://doi.org/10.1007/s10648-005-8138-1>
- Christensen, L.B., Johnson, R. K., & Turner, L.A. (2015). Araştırma yöntemleri desen ve analiz. (Ahmet Alpayçev. ed.). Anı Yayıncılık Çalışmanın orijinali 2014'te yayımlanmıştır.
- Clark, M.H., & Schroth, C.A. (2010). Examining relationships between academic motivation and personality among college students. *Learning and Individual Differences*, 20(1), 19-24. <https://doi.org/10.1016/j.lindif.2009.10.002>
- Çokluk, Ö., Şekerioğlu, G., & Büyüköztürk, Ş. (2014). *Sosyal bilimler için çok değişkenli istatistik: SPSS ve LISREL uygulamaları*. Pegem Akademi.
- Demir, Y. (2017). *Ergenlerde internet bağımlılığı, akademik güdülenme, akademik erteleme ve okula bağlanma arasındaki ilişkiler* (Tez No. 495703) [Doktora tezi, İnönü Üniversitesi-Malatya]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Ulusal Tez Merkezi.
- Demir, Y., & Kumcağız, H. (2019). Üniversite öğrencilerinin sosyal medya bağımlılığının farklı değişkenler açısından incelenmesi. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 9(52), 23-42.
- Demir, Y., & Kutlu, M. (2018). Relationships among internet addiction, academic motivation, academic procrastination and school attachment in adolescents. *International Online Journal of Educational Sciences*, 10(5), 315-332. <https://doi.org/10.15345/ijoes.2018.05.020>
- Demireğen, Z. (2019). *Ergenlik dönemindeki öğrencilerin duyu düzenleme becerileri ile akademik güdülenmeleri arasındaki ilişki* (Tez No. 534986) [Yüksek lisans tezi, Ankara Üniversitesi-Ankara]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Ulusal Tez Merkezi.
- Dilekmen, M., & Ada, Ş. (2005). Öğrenmede güdülenme. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11, 113-123.
- Doğan, H., Işıklar, A., & Eroğlu, S.E. (2008). Ergenlerin problemlı internet kullanımının bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, (18), 106-124.
- Duman, S. (2016). *Ergenlerin problemlı internet kullanımı ile akademik başarı ve ertelemeleri arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Tez No. 430697) [Yüksek lisans tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi-Konya]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Ulusal Tez Merkezi.
- Dur, B. (2014). *Lise öğretmenlerinin motivasyon düzeyi ve motivasyon düzeyi ile okul kültürü arasındaki ilişki* (Tez No.381449) [Yüksek lisans tezi, İstanbul Aydın Üniversitesi-İstanbul]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Ulusal Tez Merkezi.
- Eldeleklioğlu, J., & Vural-Batık, M. (2013). Akademik başarı, internette kalınan süre, yalnızlık ve utangaçlığın internet bağımlılığı üzerindeki yordayıcı etkileri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28(1), 141-152.
- Ergin, A.D. (2018). *Ergenlerde bağlanma, ana-baba aracılığı ve dürtüselliliğin problemlı internet kullanımı ile akademik başarıya etkisi* (Tez No. 505195) [Doktora tezi, Ankara Üniversitesi-Ankara]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Ulusal Tez Merkezi.
- Ertem, H. (2006). *Ortaöğretim öğrencilerinin kimya derslerine yönelik güdülenme tür (içsel ve dışsal) düzeylerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi* (Tez No. 180144) [Yüksek

- lisans tezi, Balıkesir Üniversitesi-Balıkesir]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Ulusal Tez Merkezi.
- Fasciani, L. M. (2015). *The interrelations between academic motivation, irrational beliefs, and test anxiety in predicting achievement among high school students* (Doctoral dissertation). Retrieved from ProQuest Dissertations & Theses Global. (UMI No. 3663320)
- Fidan, N. (1986). *Okulda öğrenme ve öğretme*. Alkım Yayıncılık.
- Gómez-Fernández, N., & Mediavilla, M. (2018). Do information and communication technologies (ICT) improve educational outcomes? Evidence for Spain in PISA 2015. *IEB Working Paper*. <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.3290513>
- Göksu, H. (2019). *Ergenlerin sosyal medya bağımlılığının akademik başarıyla ilişkisi ve çeşitli değişkenler açısından incelenmesi* (Tez No. 554492) [Yüksek lisans tezi, Afyonkarahisar Üniversitesi-Afyonkarahisar]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Ulusal Tez Merkezi.
- Günlü, A. (2016). *Ergenlerde internet ve problemli internet kullanım davranışının incelenmesi* (Tez No.438261) [Yüksek lisans tezi, Anadolu Üniversitesi-Eskişehir].
- Jackson, J.A. (2013). *Effects of high school teacher perception on Latino student academic motivation* (Doctoral dissertation). Retrieved from ProQuest Dissertations & Theses Global. (UMI No. 3568194)
- Kar, B. (2015). *Ortaöğretim kurumlarında okuyan öğrencilerin interneti oyun ve sosyal ağ amaçlı kullanmaları ile akademik başarılarının arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Tez No.407056) [Yüksek lisans tezi, İstanbul Aydın Üniversitesi-İstanbul]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Ulusal Tez Merkezi.
- Karaca, Ö. (2019). *Farklı okul türlerinde öğrenim gören lise öğrencilerinde internet bağımlılığı ile akademik güdülenmenin incelenmesi* (Tez No. 590492) [Yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi-Ankara]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Ulusal Tez Merkezi.
- Karasar, N. (2018). *Bilimsel araştırma yöntemi: kavramlar ilkeler teknikler*. Nobel Akademik Yayıncılık.
- Karataş, H., & Erden, M (2012). Akademik motivasyon ölçeğinin dilsel eşdeğerlik, geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *e-Journal of New World Sciences Academy NWSA-Education Sciences*, 7(4), 983-1003.
- Karatepe, H. (2019). *Lise öğrencilerinin akademik güdülenme okula bağlanma ve okuldaki temel psikolojik ihtiyaçları ve arasındaki ilişkilerin incelenmesi* (Tez No. 592258) [Yüksek lisans tezi, İnönü Üniversitesi-Malatya]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Ulusal Tez Merkezi.
- Kelecioğlu, H. (1992). Güdülenme. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(7), 175-181.
- Kulaksızoğlu, A. (2017). *Ergenlik psikolojisi*. (19. Basım). Remzi Kitabevi.
- Leung, L., & Lee, P. S. N. (2012). Impact of internet literacy, internet addiction symptoms, and internet activities on academic performance. *Social Science Computer Review*, 30(4), 403-418. <https://doi.org/10.1177/0894439311435217>
- Lindsay, R., & Williams, D. (2015). *Student integration and motivation: Academic integration, social integration, student motivation and retention* (Doctoral dissertation). Retrieved from ProQuest Dissertations & Theses Global. (UMI No.3740975)
- Mertoğlu, B. (2019). *Öğrencilerin akademik güdülenme, öz yeterlik ve sınav kaygı düzeylerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi –Kayseri ili örneği-* (Tez No. 584692) [Yüksek lisans tezi, Erciyes Üniversitesi-Kayseri]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Ulusal Tez Merkezi.
- Odacı, H., & Çelik, Ç.B. (2012). Üniversite öğrencilerinin problemli internet kullanımlarının akademik öz-yeterlik, akademik erteleme ve yeme tutumları ile ilişkisi. *Education Sciences*, 7(1), 389-403.

- Peker, A., & Kağızmanlı, N. (2018). Ebeveyn tutumlarının ergenlerin akademik güdülenme düzeyleri üzerindeki yordayıcı etkisi. *Mersin University Journal of the Faculty of Education*, 14(1), 201-224. <http://dx.doi.org/10.17860/mersinefd.338252>
- Perez, M.W. (2015). *The New Jersey high school proficiency assessment and the academic motivation of alternative education students* (Doctoral dissertation). Retrieved from ProQuest Dissertations & Theses Global. (UMI No.3742828)
- Petrelli, H.M.W. (2014). *Predictors of academic motivation in pharmacy school applicants*, (Doctoral dissertation). Retrieved from ProQuest Dissertations & Theses Global. (UMI No.3618976)
- Petty, S.D. (2011). *Spirituality as a predictor of academic motivation among college students* (Doctoral dissertation). Retrieved from ProQuest Dissertations & Theses Global. (UMI No.3458019)
- Reed, P., & Reay, E. (2015). Relationship between levels of problematic internet usage and motivation to study in university students. *Higher Education*, 70(4), 711-723. <https://doi:10.1007/s10734-015-9862-1>
- Rinkevich, J.L. (2014). *The relationship among student creativity, curiosity, and academic intrinsic motivation: A mixed methods phenomenological study of sixth grade students* (Doctoral dissertation). Retrieved from ProQuest Dissertations & Theses Global. (UMI No. 3632604)
- Rojas, J.P. (2015). *The relationships among creativity, grit, academic motivation, and academic success in college students* (Doctoral dissertation). Retrieved from ProQuest Dissertations & Theses Global. (UMI No.3739401)
- Ross, S. (2008). *Motivation correlates of academic achievement: Exploring how motivation influences academic achievement in The PISA 2003 Dataset* (Doctoral dissertation). Retrieved from ProQuest Dissertations & Theses Global. (UMI No.nr47339)
- Santos, J.M. (2014). *An assessment of school belonging and academic motivation among Latino middle school students* (Doctoral dissertation). Retrieved from ProQuest Dissertations & Theses Global. (UMI No.3618601)
- Saruhan, Y. (2019). *Lise öğrencilerinin problemlı internet kullanımı ile karakter güçleri ve akademik başarı arasındaki ilişki* (Tez No. 551189) [Yüksek lisans tezi, Atatürk Üniversitesi-Erzurum]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Ulusal Tez Merkezi.
- Seçer, İ. (2015). Okul tükenmişliği ile akademik güdülenme arasındaki ilişkinin yapısal eşitlik modeli ile incelenmesi. *Eğitim ve Öğretim*, 4(1), 424-433.
- Truzoli, R., Viganò, C., Galmozzi, P.G., & Reed, P. (2019). Problematic internet use and study motivation in higher education. *Journal of Computer Assisted Learning*, 36(4), 480-486. <https://doi.org/10.1111/jcal.12414>
- TÜİK (2018). "Hane Halkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması", https://www.tuik.gov.tr/PreTablo.do?alt_id=1028 (30.12.2018)
- Türel, Y.K., & Toraman, M. (2015). The relationship between internet addiction and academic success of secondary school students. *Anthropologist*, 20(1), 280-288.
- Ünal, M. (2013). *Lise öğrencilerinin akademik güdülenme düzeylerinin bazı değişkenler açısından yordanması* (Tez No.342326) [Yüksek lisans tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi-İzmir]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Ulusal Tez Merkezi.
- Yazıcı, H. (2018). "Motivasyon". Yaşar Özbay & Serdar Erkan (Ed.), Eğitim Psikolojisi (ss.379-405) içinde. Pegem Akademi.
- Yebowaah, F.A. (2018). Internet use and its effect on senior high school students in wa municipality of ghana. *Library Philosophy & Practice*.
- Yerdelen, S., Aydın, S., Yalmanlı, S.G., & Göksu, V. (2014). Lise öğrencilerinin başarı hedef yönelimlerinin biyoloji öğrenmeye yönelik akademik motivasyonları ile ilişkisinin

- incelenmesi: bir yol analizi. *Eğitim ve Bilim*, 39(176), 437-446. <https://dx.doi.org/10.15390/EB.2014.3679>
- Yeşilyurt, M.E., Baştürk, R., Yeşilyurt, F., & Kara, İ. (2014). The effect of technological devices on student's academic success: evidence from Denizli. *İnternet Uygulamaları ve Yönetimi Dergisi*, 5(1), 39-47.
- Yurt, E., & Bozer, E.N. (2015). Akademik motivasyon ölçeğinin Türkçeye uyarlanması. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 14(3), 669-685.
- Zhu, J., Zhang, W., Yu, C., & Bao, Z. (2015). Early adolescent internet game addiction in context: how parents, school, and peers impact youth. *Computers in Human Behavior*, 50, 159-168. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2015.03.079>

Extended Abstract

Human being has to complete many tasks to maintain the flow of life in daily experiences. For these tasks to be completed, there is a need for a power to direct or mobilize the person. In this sense, motivation is an important factor for a person in terms of power that needed for being able to fulfill a task. Accordingly, considering the school environment and student behavior, motivation is expected to affect student behavior. In the school environment, considering the students' participation in courses, their attitude towards the courses and their academic success, the issue of student motivation has attracted the educators to a great extent.

High school students appear to focus more on academic success before and after the university entrance exams. It is considered that problems related to motivation will negatively affect the academic success of students. Academic motivation of high school students is affected by many factors. One of the factors that can affect the academic motivation is problematic internet use. Today, when access to technology is very easy, it appears possible that students attending high school at risk of internet addiction and problematic internet use may encounter problems related with academic motivation.

We believe that this research is important in terms of contributing to the literature about effective internet use and academic motivation. The aim of this research is to investigate the effect of problematic internet use on academic motivation among high school students. Accordingly, current research seeks for the answer to the question of 'does problematic internet use level in high school students significantly predict academic motivation?'

Current research was designed according to the relational screening model with the aim of investigating the effect of problematic internet use on academic motivation among high school students.

In current research, a relational screening model was used to investigate the correlation between problematic internet use and academic motivation. The sample of the research comprised 640 students, 360 female students and 280 male students, attending Science High School, Social Sciences High School and Anatolian High

Schools in Erzurum central district throughout the 2017-2018 academic year. Availability sampling method is employed for data collection in the current research. Availability sampling is defined as a method of recruiting participants who are already available, voluntarily or who can easily be included in the sample. This method is also important in terms of accessibility and ensures time savings. The sample consisted of 56.2% female students and 43.8% male student. The sample was equally distributed among each grade level (9th, 10th, 11th and 12th). According to the type of school, 50% of the students are from Anatolian high school students and 50% are from Social Sciences High Schools and Science High Schools students.

The first data collection tool was a personal information form developed by the researcher. The second data collection tool was the Problematic Internet Use Scale-Adolescent developed by Ceyhan and Ceyhan (2009). The scale has 5-point Likert type comprising 27 items. The internal consistency coefficient of the scale was identified as .93. The third and final scale was the academic motivation scale which is developed by Bozanoğlu (2004). The Academic Motivation Scale (AMS) was developed with the aim of investigating individual differences in academic motivation levels of high school students. The questionnaire has 5-point Likert type scaling. The lowest point that can be obtained from the scale is 20 and highest point is 100. Data were analyzed with the structural equivalence model (SEM). Analyses were performed with the LISREL 8.80 and SPSS 21.0 programs.

When t values related to the structural model are investigated, it appears that problematic internet use negatively and significantly predicts academic motivation ($t = -8.38, p < .05$). In the model, problematic internet use explained 15% of academic motivation. As a result of the research, it is found that there are significantly negative correlations between the subdimensions of the problematic internet use and academic motivation scales, and it is documented that problematic internet use negatively and significantly predicted academic motivation.

This research aimed to investigate the predictive effect of problematic internet use on the academic motivation of high school students. The results of the study have identified correlations between problematic internet use and academic motivation. There are low level negative significant correlations between the subdimensions of the problematic internet use and academic motivation scales, and it is concluded that problematic internet use has significant predictive effect at low levels in a negative direction on academic motivation. This research has identified a low level negative significant correlation between scores for problematic internet use and academic motivation of high school students. At the same time, it has identified that problematic internet use negatively predicted academic motivation.

When considering the reasons for problematic internet use that negatively and significantly predicting the academic motivation, adolescents using the internet without awareness are considered having a reduction in academic motivation due to hours spending online on the internet. When we consider the popularity of

smartphones, it appears that high school students have very easy access to the internet; thus, this situation is a risk factor in terms of academic motivation. For students with problematic internet use, instead of being motivated toward academic success in their learning lives, the thought of becoming a social media phenomenon appears more attractive. This situation may attract the students' attention toward activities related to the internet rather than academic issues; hence, it may lead students towards to the internet.

In conclusion, findings of the current research conclude that problematic internet use negatively predicts the academic motivation.

Seminar studies may be performed about problematic internet use and academic motivation for teachers and parents by school administrators and school psychological counselors. Psychological counselors may apply awareness studies for students about conscious internet use. Psychological counselors may identify students who experiencing difficulties about academic motivation by using scales and provide individual or group guidance services to overcome these problems. Further studies can be conducted to analyze relationship between problematic internet use and academic motivation in various age groups in depth through qualitative or mixed researches.